

ĐỒ-VAN-Y
TỔNG-LÍ

Giá bán nhật trình
AN-HÀ

Trọn năm.....\$100
Sáu tháng.....\$ 00

Giá bán riêng nhật
trình L'APPEL

Trọn năm.....\$100
Sáu tháng.....\$ 00

Giá bán chung hai bên
Trọn năm.....\$100
Sáu tháng.....\$ 00

AN-HÀ-BÀO

MỠI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGU DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG - Boulevard Delanoue - Cantho

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BƯT

Về việc mua bán hay là
mua nhật-trình hay là gửi
bài đăng báo xin đề thơ
cho M. ĐỒ-van-Y

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cố; gửi số tiền
luôn, bốn-quán lấy làm
thâm cảm.

THÌ-GIỜ

Người Ấn nười Mỹ trọng thì giờ
cũng như là tiền bạc. Bên nước Anh
và nước Huế-kỳ có câu rành ngôn
rằng: "Thì giờ ấy là tiền bạc".

Những tay đại phú hào nước Huế-
kỳ là những tay sáng lập ra sự nghiệp
to như trong thế-giới đều là người coi
trọng thì giờ một cách rất chặc chẽ
và kỷ lưỡng vô cùng. Một ngày 12 giờ
mỗi giờ làm việc gì đều như định
trước cả: giờ nào chơi, giờ nào ăn uống,
giờ nào làm việc, giờ nào nghỉ, giờ
nào tiếp khách đều có hạn-dịnh trước
cả. Mà đã hạn-dịnh rồi thì cứ y
đó mà thì hành không hề sai-chạy. Tỷ
như định chơi mai sớm giờ thức dậy,
khi nghe đồng hồ gõ 5 giờ thì lập-tức
thức dậy, đầu cho còn đương ngon-giấc
cũng không ngủ rạo. Nếu định chiều
năm giờ tới năm giờ rưỡi đi chơi thì
nghe đồng hồ gõ năm giờ liền lấy quần
đi ra, đầu có công việc làm chưa rồi
cũng đành lại đó. Nhưng mà đi chơi tới
năm giờ rưỡi là hết giờ chơi rồi đầu có
việc gì vui cũng không ở nào lại một
phút nào. Ấy, trong một ngày, giờ nào
nhất định làm việc gì thì không hề xao
lãng, cứ y đó mà thì hành, một phút
cũng không sai chạy. Những người mà
đã coi thì giờ quý-trọng dường ấy
tương đương có cái nghị-lực quả-quyết phi
tướng: nhất định làm sao thì cứ y đó
mà thì hành, không có việc gì ngoài
phận sự mà khiến cho xao-lãng được.

Công việc mấy ông thì nhiều mà ngày
giờ mấy ông thì định hạn trước, nên
cái mưu làm cho xong mọi việc trong
thì-giờ hạn-dịnh ấy, tất phải làm cho
mau, cho lẹ, ười do cho nên mấy ông
lúc nào cũng thấy sốt-sắn vô cùng, như
cứ như động gì đến có 10 cái lòng hầu-
hạ sốt-sắn ấy luôn: cách đi-đường lẹ-
làng bậc-thiếp, lời nói-nói vào-tai
gõ gang. Trong phòng giây mấy ông,
tương đương thấy vác câu cách ngôn
như vậy: "Soyez bref, vos minutes sont
aussi précieuses que les vôtres" nghĩa
là: "xin thưa vâng lời, vì thì-giờ của chú
tôi cũng quý-báu như thì-giờ của chúng
tôi vậy". Vâng lời nghĩa là chớ nói dông-
dài, chớ nói chuyện "vòng-do Tam-
quốc", chuyện gì cần hãy nói ngay đi.
Câu cách ngôn nói như thế, đem lẹ
vác, trước mặt người chủ, trước mặt
người khách dường như đề nhắc cho
hai người trong khi chuyện-văn không
nói nhiều lời vô ích mà phí cái thì-giờ
quý-báu đi, uổng lắm.

Ấy đại khái cái cử chỉ của người biết
quý-trọng thì giờ là thế. Còn cái tính-
tâm của người biết quý-trọng thì-giờ
là như vậy:

Bà trọng thì-giờ như là tiền bạc,
thì sự lãng-phí thì-giờ tất coi công
như là sự lãng-phí tiền bạc. Nên chỉ
người biết quý-trọng thì-giờ, trong các
công việc làm, hay trò chơi, tìm tới
phương là-lợi gì, những phương pháp

để làm công việc vừa ít thất-công
vừa mau rồi việc. Xe lửa, tàu khởi, tàu
bay, dây thép, máy đánh chữ, máy in
chữ, máy may, máy dệt cũng có cơ
sở khác, cũng đều do cái duyên-cớ
biết quý-trọng thì-giờ mà người Âu,
người Mỹ phát minh mấy món ấy.
Xưa kia, xe thì dùng xe ngựa, xe bò,
tàu thì dùng tàu buồm, may, viết, dệt
đều làm bằng tay cá, công chuyên làm
chậm-chạp và thất-công lắm. Người Âu-
Mỹ bày ra các thứ máy móc làm công
việc đã mau mà lại kỷ, là sở dĩ dễ cho
bớt phí thì giờ, bớt tốn nhọc công. Ấy,
sự biết quý-trọng thì-giờ có thể nảy ra
cái tài chế tạo. Coi đó thì biết rằng
người biết quý-trọng thì giờ có cái tinh
thần mạnh mẽ là dường nào.

Ở vào đời cạnh tranh, những người
sức yếu tài lùn phải chịu thua chịu
sức tài đã dành, mà đến những người
tài cao giỏi chủng, sức giỏi hơn người,
nếu không biết quý-trọng thì-giờ, không
biết lợi-dụng thì-giờ cho phải phép,
tương đương khó mà tranh đua được. Vì
thì giờ là tiền bạc, mà tiền bạc vẫn là
huyết mạch của sự tranh đua đời này.
Bởi cho nên muốn tranh đua, cần phải
biết quý-trọng, biết lợi-dụng thì-giờ
cho phải cách. Mà hiện nay người An-
nam ta biết quý-trọng, biết lợi-dụng thì-
giờ chưa? Tựa cũng có một vài người
biết mà phần nhiều chớ: chưa biết quý-
trọng thì-giờ là gì. Việc ấy có nhiều
chứng-cớ, có nhiều biểu-hiệu, đây tôi
xin kể sơ qua mà thôi. Người mình
phần nhiều, uổng cứ coi đầu có đầu dài-
đẹp, biếng-chác, chậm-chạp, háng-hơ,
không sốt-sắn, không quyết-dang không
nhất định, coi ra tướng bơ-thờ lảm.

Như hai người gặp nhau nói chuyện,
hương nói những chuyện đầu đầu,
không ăn thua gì với công ăn việc làm
của mình cả; trong khi nói chuyện đầu
ở nhà có công việc gì cần, cũng chẳng
máng-mơ người đi lo công chuyện giữa
đương gặp việc chơi vui thì chuyện gì
cũng bỏ quơ. Làm công việc không ngày
giờ như định, lờ mờ thì làm, lúc
buổi thì đẹp. -Người này hỏi người kia
đường đi đây qua làng kia còn bao xa?
thì thường nghe trả lời rằng: đi đây mà
trước tôi đến, hoặc đi nữa còn nước thì
đen. Người này hỏi: đi một buổi thì
đến (1). -Còn người này nói với người kia:
Mấy giờ anh qua tôi chơi? Thì thường
nghe trả lời: Xé rồi qua.

Bao nhiêu câu chuyện đó là rập
phần nhiều người mình vì không biết
quý-trọng thì-giờ, nên nói đến thì-giờ
thì nói một cách rất mập-mờ. Đáp lại
trần là bao lâu, mấy phút đồng hồ?
Trời xé là mấy giờ mấy phút? Vì ở nhà
còn nước, đi một buổi là bao xa, mấy giờ
mấy phút? Thôi là mập-mờ quá! Khi
đi xe lửa, đi tàu thường thấy người
mình tự đến trước, chực đó có một

KHẢO VỀ PHÉP BIÊN CHÉP SỔ SÁCH TRONG NHÀ BUÔN

(TIẾP THEO)

(Xem AN-HÀ từ số 337)

Sổ phỉ

Thầu	Xuất
MARS 31 Tô bạc xuất	1 38\$90
Tô bạc xuất	3 61 50
	100\$

Đồ từ khi

Thầu	Xuất
1924	
MARS 31 Tô bạc xuất	2 50\$70

Lời lỏ

Thầu	Xuất
1924	
MARS 31 Tô bạc thầu	2 80\$36
Các mối mua bán chịu thầu	3 78.75
	159\$11

Các mối mua hàng chịu

Thầu	Xuất
1924	
MARS 31 Hàng xuất: 236\$25	
Lời lỏ xuất: 78.75	
	315\$00

ĐỒ VÂN-Y
(SAU TIẾP THEO)

Trường VÔ-VAN Cantho

Ngày nhập trường: 20 Février 1924
(nhằm ngày 16 tháng giêng annam)

hai giờ, mà chờ đợi lâu như thế cũng
không thấy ngán. Ấy phần nhiều
người mình không biết quý-trọng thì-
giờ rất dễ-dàng như thế, dùng thì-giờ
một cách rất hời-hợt rất thừa-thớt như
thế.

Trong hai người, một người tiểu thì-
giờ như vàng như bạc, một người thì

đồng hồ mà làm không được việc gì
ích-lợi cho mình thì lấy làm khổ chịu
lắm, còn một người thì phí thì-giờ như
vật không có giá-trị gì, hai người ấy
cứ tranh nhau một cái quyền-lợi này,
thì người nào hơn người nào thua, không
cần nói ai ai cũng biết. Nay xét ra thời
người mình chưa biết lợi-dụng thì-giờ
như là một vật có giá quá, phí bao

Trung-châu lữ quán (HOTEL CENTRAL)

Kính (trình) Lạc-châu quý khách rõ:
Ngày 1er Janvier 1924 rồi đây, chúng
tôi có mở một nhà khách-sang hiện
là: "Trung-Châu lữ-quán"
(HOTEL CENTRAL) tại đường Boulevard
Delanoue, giữa châu-thành Cantho, chỗ

và trước vào trung ương châu thành.
Phòng thì rộng-rãi, mát-mẻ, nhà tiêu
thoát tâm, nhà bếp lấy dầu đậu-động,
cơ-ăng; giường nệm, drap, cũng là
khẩu bản áo gối trong phòng tương
giữ-gìn sạch sẽ. Lại trong mỗi phòng
có đặt ống dẫn nước cho tiện bề qui
khách rửa ráy. Phía sau có chỗ để xe
bơi.

Phòng chúng tôi làm thiết là kỷ
lưỡng, quý vị hành khách đến ở sẽ
được mọi bề thuận tiện, tương đương
đầu bảng. Xin quý khách đến ở một
lần thì rõ.

Hãy nhớ lời này

Đồng-bao đã biết rõ gạch ngói của
chúng tôi thiết tốt. Nhưng mà có nhiều
vị đợi tới chừng cất nhà mới mua.

Vậy xin từ này về sau làm ơn, trước
khi cất dựng ngôi gạch, hãy viết thư
cho hay; chúng cụ ai xài gặp chúng tôi
cũng ráng chờ cho kịp vậy.

Gạch ngói tốt thượng hạng.

Xin Đồng-bao quan cố, chẳng giám
bán mắc.

ĐĂNG-VÂN-CHU
Propriétaire à Tràn

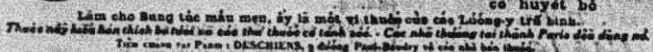
nhiều công không tiếc, xài bao nhiêu
cũng không ngán, thời trong trường
cạnh-tranh kinh-lẽ tài gì mà không
thua không sức người ta?

Ấy vậy, muốn đua-chạy với người
trong trường kinh-lẽ tuy phải có nhiều
trách, nhưng cần nhất là phải biết
quý-trọng, biết lợi-dụng thì-giờ, phải
biết coi thì-giờ, như là vàng bạc vậy. Sự
chưa biết quý-trọng thì-giờ hiện nay là
một cái bệnh chung của phần nhiều
người Annam ta, và cái bệnh hiểm-nghèo
ấy đã làm cho ta thất bại trong nhiều
việc, ta phải nhớ đến ấy, mà nhớ đến
ấy ta phải biết sửa mình ta, tập tành
làm ta, ta phải soi cái gương của mấy
cái bạn học-huê-kỳ, mấy nhà tư-
sản, tức nghiệp tư-danh của Thái-
Tây, là những tay nhờ cái nghị-lực sốt-
sắn, nhờ cái lòng quý-trọng thì-giờ rất
mạnh-mẽ mà sáng-lạc ra những sự-
nghiệp rất to-lớn, rất lớn-lao, khiến cho
cả thế-giới trông vào cái công-nghiệp
đó sợ của mấy ông mà phải đem lòng
kính-phục.

ĐỒ VÂN-Y

(Bài này đã đăng trong Công-Lưu-
Báo số 18 ngày thứ ba 10 Juillet 1923.

(1) Đi một buổi là đi chừng nào mỗi
một, nghĩ chừng, ấy là một buổi.

HỘI NHÀ IN HẬU-GIANG CANTHO

